

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового,
кон'ячного і плодового, алкогольних напоїв
та тютюнових виробів

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 1995, N 46, ст. 345)

(Вводиться в дію Постановою ВР
N [482/95-ВР](#) від 19.12.95, ВВР, 1995, N 46, ст. 346)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами
N [306/96-ВР](#) від 11.07.96, ВВР, 1996, N 41, ст. 193
N [361/96-ВР](#) від 12.09.96, ВВР, 1996, N 45, ст. 232
N [526/97-ВР](#) від 11.09.97, ВВР, 1997, N 45, ст. 286
N [775/97-ВР](#) від 23.12.97, ВВР, 1998, N 18, ст. 91
N [122/98-ВР](#) від 12.02.98, ВВР, 1998, N 26, ст. 158
N [182/98-ВР](#) від 05.03.98, ВВР, 1998, N 26, ст. 168
N 373-XIV ([373-14](#)) від 30.12.98, ВВР, 1999, N 8, ст.56
N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, ВВР, 2000, N 30, ст.240
N 2209-III ([2209-14](#)) від 11.01.2001, ВВР, 2001, N 11, ст.45
N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

(У тексті Закону слова "спеціальні дозволи (ліцензії)"
у всіх відмінках замінено словом "ліцензії" у
відповідних відмінках згідно із Законом N 1685-III
([1685-14](#)) від 20.04.2000)

Цей Закон визначає основні засади державної політики щодо регулювання виробництва, експорту, імпорту, оптової і роздрібної торгівлі спиртом етиловим, кон'ячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, спиртом-сирцем виноградним, спиртом-сирцем плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами, забезпечення їх високої якості та захисту здоров'я громадян, а також посилення боротьби з незаконним виробництвом та обігом алкогольних напоїв і тютюнових виробів на території України.

Дія цього Закону не поширюється на виробництво і торгівлю пивом, а також на виробництво вин виноградних і плодово-ягідних, наливки і настоянок, виготовлених громадянами в домашніх умовах для власного споживання.

(Преамбула в редакції Закону N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних понять і термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

спирт етиловий - спирт етиловий-сирець, спирт етиловий ректифікований технічний, спирт етиловий денатурований (спирт технічний), спирт етиловий технічний, спирт етиловий ректифікований, виготовлені з крохмалю і цукровмісної сировини

або з нехарчових видів сировини за спеціальними технологіями;
(Абзац другий статті 1 в редакції Закону N 1685-III ([1685-14](#))
від 20.04.2000)

спирт етиловий питний - спирт етиловий ректифікований,
розбавлений водою за спеціальною технологією до визначеного
стандартом вмісту алкоголю;

спирт коньячний - спирт, отриманий шляхом переробки
коньячних виноматеріалів за спеціальною технологією для подальшої
багаторічної витримки в контакті з деревиною дуба; (Абзац
четвертий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом
N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

спирт плодовий - спирт, отриманий шляхом переробки яблучних
виноматеріалів за спеціальною технологією для виробництва
алкогольних напоїв за коньячною технологією; (Абзац п'ятий статті
1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#))
від 07.02.2002)

алкогольні напої - продукти, одержані шляхом спиртового
бродиння цукромістких матеріалів або виготовлені на основі
харчових спиртів з вмістом спирту етилового понад 1,2 відсотка
об'ємних одиниць, які відносяться до товарних груп Гармонізованої
системи опису та кодування товарів під кодами 22 04, 22 05, 22 06,
22 08; (Абзац шостий статті 1 в редакції Закону N [182/98-ВР](#) від
05.03.98)

тютюнові вироби - сигарети, цигарки, сигари, сигарили, а
також люльковий, нюхальний, смоктальний, жувальний тютюн та інші
вироби з тютюну і його замінники, які впливають на фізіологічний
стан людини під час вживання;

оптова торгівля - діяльність по придбанню і відповідному
перетворенню товарів для наступної їх реалізації підприємствам
роздрібною торгівлі, іншим суб'єктам підприємницької діяльності;

роздрібна торгівля - діяльність по продажу товарів
безпосередньо громадянам та іншим кінцевим споживачам для їх
особистого некомерційного використання незалежно від форми
розрахунків, у тому числі на розлив у ресторанах, кафе, барах,
інших підприємствах громадського харчування;

місце торгівлі - місце реалізації товарів, у тому числі на
розлив, в одному торговому приміщенні (будівлі) за місцем його
фактичного розташування для тютюнових виробів - без обмеження
площі, для алкогольних напоїв - торговельною площею не менше 20
кв. м, обладнане електронними контрольно-касовими апаратами
(незалежно від їх кількості) або де є товарно-касові книги
(незалежно від їх кількості), в яких фіксується виручка від
продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів незалежно від
того, чи оформляється через них продаж інших товарів; (Абзац
десятий статті 1 в редакції Закону N 2209-III ([2209-14](#)) від
11.01.2001, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III
([3032-14](#)) від 07.02.2002)

сировина - предмети праці та природні компоненти, які
підлягають подальшій переробці;

незаконний обіг спирту етилового, коньячного, плодового
спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового
ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю
плодового, алкогольних напоїв і тютюнових виробів - імпорт,
експорт, транспортування, зберігання, торгівля спиртом етиловим,
коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним,
спиртом етиловим ректифікованим плодовим, спиртом-сирцем
виноградним, спиртом-сирцем плодовим, алкогольними напоями та
тютюновими виробами з порушенням вимог законодавства, що регулює
ці питання; (Статтю 1 доповнено абзацом дванадцятим згідно із
Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, із змінами,
внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від

07.02.2002)

фальсифікація алкогольних напоїв та тютюнових виробів - умисне, з корисливою метою виготовлення алкогольних напоїв та тютюнових виробів з порушенням технології чи з неправомірним використанням знака для товарів і послуг, чи копіюванням форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а так само прямим відтворенням товару іншого підприємця з самовільним використанням його імені.

(Статтю 1 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

Не вважається фальсифікацією добросовісне тривале використання двома і більше підприємствами-резидентами або підприємствами, що є їх правонаступниками, знаків для позначення однорідних товарів, права на які засвідчуються свідоцтвами на знаки для товарів і послуг, одержаними до введення в дію пункту 4 статті 6 Закону України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" ([3689-12](#)), якщо таке використання розпочалося до державної реєстрації таких знаків; (Статтю 1 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

незаконне виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового алкогольних напоїв та тютюнових виробів - виробництво алкогольних напоїв та тютюнових виробів без наявності ліцензії на цей вид підприємницької діяльності; (Статтю 1 доповнено абзацом п'ятнадцятим згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

повний технологічний цикл виробництва - сукупність приміщень, технологічного та іншого обладнання, відповідних технологічних процесів, що забезпечують переробку сировини в продукцію, готову для реалізації кінцевому споживачу, а також лабораторій, акредитованих органами виконавчої влади, уповноваженими відповідно до законодавства; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

місце зберігання - місце, яке використовується для зберігання спирту, або приміщення, яке використовується для зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів, відомості про місцезнаходження якого внесені до Єдиного державного реєстру місць зберігання; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Єдиний державний реєстр місць зберігання (Єдиний реєстр) - перелік місць зберігання, який ведеться органами державної податкової служби України і містить визначені цим Законом відомості про місцезнаходження місць зберігання та відомості про заявників; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

призупинення ліцензії - тимчасове позбавлення суб'єкта підприємницької діяльності права на провадження зазначеної в ліцензії діяльності у разі несплати чергового платежу за ліцензією; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

анулювання ліцензії - позбавлення суб'єкта підприємницької діяльності права на провадження діяльності, зазначеної в ліцензії; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

ліцензія (спеціальний дозвіл) - документ державного зразка, який засвідчує право суб'єкта підприємницької діяльності на провадження одного із зазначених у цьому Законі видів діяльності протягом визначеного строку; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

спирт-сирець виноградний - дистилят, отриманий шляхом перегонки вторинних сировинних ресурсів виноградного виноробства, і є сировиною для виробництва спирту етилового ректифікованого виноградного; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

спирт етиловий ректифікований виноградний - спирт, отриманий шляхом фракційної перегонки та очищення спирту-сирцю виноградного до визначеного стандартом вмісту інших продуктів та речовин і призначений для виробництва виноградних вин і алкогольних напоїв; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

спирт-сирець плодовий - дистилят, отриманий шляхом перегонки вторинних сировинних ресурсів плодово-ягідного виноробства, який є сировиною для виробництва спирту етилового ректифікованого плодового; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

спирт етиловий ректифікований плодовий - спирт, отриманий шляхом фракційної перегонки та очищення спирту-сирцю плодового до визначеного стандартом вмісту інших продуктів та речовин і призначений для виробництва плодово-ягідних вин і алкогольних напоїв; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

мінімальні оптово-відпускні ціни на коньяк, алкогольні напої, виготовлені за коньячною технологією, горілку та лікero-горілчані вироби - ціни, які визначаються за кодами виробів Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності за 1 літр 100-відсоткового спирту, обраховані виходячи з найнижчої оптової ціни на вітчизняну або контрактної вартості на імпорتنу продукцію та податків і зборів, які відповідно до чинного законодавства підлягають сплаті з одиниці продукції вітчизняними виробниками й імпортерами, та з урахуванням вартості тари; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

мінімальні роздрібні ціни на коньяк, алкогольні напої, виготовлені за коньячною технологією, горілку та лікero-горілчані вироби - ціни, які визначаються виходячи з мінімальних оптово-відпускних цін на цю продукцію та торговельної надбавки; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Єдиний державний реєстр виробників спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів - перелік виробників спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, який ведеться органом виконавчої України, і містить визначені цим Законом відомості про виробників

спирту та лікєро-горілочаних виробів; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

спирт етиловий ректифікований неденатурований - спирт етиловий з вмістом спирту більше ніж 80 об.%, отриманий шляхом фракційної перегонки етилового спирту-сирцю або брагоректифікацією дозрілої бражки; (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

спирт етиловий ректифікований денатурований - спирт етиловий будь-якої міцності, змішаний з іншими речовинами, які роблять його непридатним для пиття, але не перешкоджають його використанню для промислових цілей. (Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Розділ II

РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА СПИРТУ ЕТИЛОВОГО,
КОНЬЯЧНОГО І ПЛОДОВОГО, СПИРТУ ЕТИЛОВОГО
РЕКТИФІКОВАНОГО ВИНОГРАДНОГО, СПИРТУ ЕТИЛОВОГО
РЕКТИФІКОВАНОГО ПЛОДОВОГО, СПИРТУ-СИРЦЮ ВИНОГРАДНОГО,
СПИРТУ-СИРЦЮ ПЛОДОВОГО, АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ ТА
ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ
(Назва розділу II із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 2. Організація виробництва спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Виробництво спирту етилового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового може здійснюватися лише на державних підприємствах за наявності у них ліцензій. (Частина перша статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Виробництво спирту коньячного і плодового здійснюється на державних підприємствах, а також на підприємствах незалежно від форми власності, які станом на 1 січня 2001 року мали відповідну ліцензію, повний технологічний цикл виробництва коньяку та алкогольних напоїв за коньячною технологією, забезпечені спеціальною тарою для витримки спиртів, кваліфікованими фахівцями і виробляють зазначені спирти лише для потреб власного виробництва без права реалізації іншим суб'єктам підприємницької діяльності. (Частина друга статті 2 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Виробництво алкогольних напоїв та тютюнових виробів здійснюється суб'єктами підприємницької діяльності незалежно від форм власності за умови одержання ліцензії.

Рішення про проектування і будівництво нових спиртових виробництв приймається Кабінетом Міністрів України. (Статтю 2 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N [526/97-ВР](#) від 11.09.97)

Виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв здійснюється за наявності внесених до Єдиного реєстру місць зберігання спирту. (Статтю 2 доповнено

частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Внесення даних до Єдиного реєстру проводиться на підставі заяви суб'єкта підприємницької діяльності з обов'язковим зазначенням місцезнаходження місця зберігання спирту, а також: для юридичних осіб - найменування, місцезнаходження, коду Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), для фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності - прізвища, імені, по батькові, місця проживання, номери свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності. (Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

До заяви додається документ, що підтверджує право користування цим приміщенням, та довідка про відповідність місця зберігання спирту вимогам, встановленим органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України. (Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Довідка про внесення місця зберігання спирту до Єдиного реєстру видається суб'єкту підприємницької діяльності протягом п'яти календарних днів від дати подання заяви. Ведення Єдиного реєстру та видача довідок про внесення місць зберігання спирту до Єдиного реєстру здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України. Органи влади забезпечують вільний доступ до відомостей, які містяться в Єдиному реєстрі. (Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Виключення місць зберігання з Єдиного реєстру здійснюється органом державної податкової служби України, який вносив його до Єдиного реєстру, на підставі письмової заяви суб'єкта підприємницької діяльності, що був заявником такого місця зберігання спирту, або у разі анулювання ліцензії, виданої такому суб'єкту підприємницької діяльності відповідно до цього Закону, шляхом прийняття відповідного письмового розпорядження не раніше ніж через 10 робочих днів з моменту виникнення передбачених цим Законом підстав. (Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Орган державної податкової служби України повинен видати суб'єкту підприємницької діяльності, що був заявником, засвідчену копію письмового розпорядження про виключення місця зберігання спирту з Єдиного реєстру протягом трьох робочих днів з моменту його прийняття. (Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Виробництво спирту-сирцю виноградного і спирту-сирцю плодового здійснюється підприємствами за наявності ліцензій незалежно від форми власності з правом реалізації як сировини іншим суб'єктам підприємницької діяльності, які мають ліцензії на виробництво спирту етилового, спирту етилового ректифікованого виноградного або спирту етилового ректифікованого плодового. (Статтю 2 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)
(Стаття 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 3. Порядок видачі, призупинення, анулювання ліцензій на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого

плодового, спирту-сирцю виноградного,
спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та
тютюнових виробів

Ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів видаються, призупиняються та анулюються органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України. Ліцензії на виробництво коньяку та алкогольних напоїв за коньячною технологією видаються лише тим суб'єктам підприємницької діяльності, які мають повний технологічний цикл виробництва, включаючи викурку і витримку. (Частина перша статті 3 в редакції Законів N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового видаються суб'єктам підприємницької діяльності - юридичним особам, а на виробництво алкогольних напоїв та тютюнових виробів - усім суб'єктам підприємницької діяльності. (Частина друга статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензії на виробництво тютюнових виробів видаються лише суб'єктам підприємницької діяльності, які мають повний технологічний цикл виробництва тютюнових виробів, включаючи виготовлення тютюнової суміші, сигаретні цехи. Для суб'єктів підприємницької діяльності, які отримали ліцензію на виробництво тютюнових виробів у порядку, визначеному законом, але не здійснюють повного циклу виробництва тютюнових виробів, ліцензія дійсна до кінця її строку. (Статтю 3 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

Ліцензія видається за заявою суб'єкта підприємницької діяльності, до якої додаються:

копії засновницьких документів та документів, що підтверджують державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;

дозвіл про допуск підприємства до виробництва продукції, виданий відповідним органом державного пожежного нагляду;

дозвіл на початок роботи підприємства, виданий територіальним управлінням Державного комітету України по нагляду за охороною праці;

(Абзац п'ятий частини четвертої статті 3 виключено на підставі Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

довідка відповідного органу державної санітарно-епідемічної служби про санітарно-технічний стан виробництва і безпеки праці;

атестат виробництва, виданий органами центрального органу виконавчої влади, уповноваженого відповідно до законодавства;

(Абзац сьомий частини четвертої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

(Абзац восьмий частини четвертої статті 3 виключено на підставі Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

документ, що підтверджує внесення річної плати за ліцензію;

свідоцтва на знаки для товарів і послуг; або рішення про прийняття заявок на реєстрацію знаків для товарів і послуг; або дозволи власників знаків для товарів і послуг (якщо такі знаки зареєстровані після введення в дію цього Закону); довідки органу державної податкової служби України про взяття заявника на облік як платника податків та про внесення місць зберігання спирту до Єдиного реєстру (для виробників спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв). (Частина четверту статті 3 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Вимагати представлення інших документів, крім зазначених у цьому Законі, забороняється. Зазначені в цьому Законі документи подаються в одному примірнику в копіях, засвідчених нотаріально або органом, який видав оригінал документа. Заява про видачу ліцензії та визначені цим Законом документи подаються уповноваженою особою заявника або надсилаються до органу виконавчої влади, уповноваженого Кабінетом Міністрів України, рекомендованим листом. У разі подання заяви про видачу ліцензії та доданих до неї документів особисто вони приймаються за описом, копія якого видається заявнику з відміткою про дату прийняття заяви та документів і підписом особи, яка їх прийняла. (Частина п'ята статті 3 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензія або рішення про відмову у її видачі видається заявнику органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України, не пізніше 30 календарних днів з дня одержання зазначених у цьому Законі документів. У рішенні про відмову у видачі ліцензії повинна бути вказана підстава для відмови. (Частина шоста статті 3 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв видаються суб'єктам підприємницької діяльності, які на момент подання заяви про видачу ліцензії є власниками або відповідно до інших не заборонених законодавством підстав володіють та/або користуються приміщеннями та обладнанням, що забезпечують повний технологічний цикл виробництва спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв, за умови, що використання таких приміщень та обладнання здійснює тільки один суб'єкт підприємницької діяльності. (Статтю 3 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Одночасно з видачею ліцензії орган виконавчої влади, уповноважений Кабінетом Міністрів України видає суб'єкту підприємницької діяльності додаток до ліцензії, який містить перелік видів спиртів та алкогольних напоїв, які вправі виробляти суб'єкт підприємницької діяльності, а також перелік знаків для товарів і послуг, які суб'єкт підприємницької діяльності може використовувати у виробництві алкогольних напоїв на підставі прав власності на знаки для товарів і послуг, або на підставі рішень про прийняття заявок на реєстрацію знаків для товарів і послуг (на період до видачі свідоцтв на знаки для товарів і послуг), або на підставі дозволів інших власників знаків для товарів і послуг (якщо такі знаки зареєстровані після введення в дію цього Закону).

Зміни або доповнення до додатку до ліцензії на виробництво алкогольних напоїв вносяться органом, який видав ліцензію, протягом трьох робочих днів відповідно до заяви суб'єкта підприємницької діяльності або власника знака для товарів і послуг та визначеного цим Законом порядку. (Статтю 3 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Дія ліцензії призупиняється у разі несвоечасної сплати чергового платежу за ліцензію на підставі письмового розпорядження органу, який видав ліцензію, на термін до сплати заборгованості. (Статтю 3 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Дія ліцензії вважається призупиненою з моменту одержання суб'єктом підприємницької діяльності відповідного письмового розпорядження органу, який видав ліцензію, а її дія поновлюється з моменту зарахування відповідного чергового платежу за ліцензію до бюджету. (Статтю 3 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензія анулюється шляхом прийняття органом, який видав ліцензію, відповідного письмового розпорядження на підставі:

заяви суб'єкта підприємницької діяльності;

рішення про скасування державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності;

несплати чергового платежу за ліцензію протягом 30 днів від моменту призупинення ліцензії;

рішення суду про встановлення факту незаконного використання суб'єктом підприємницької діяльності марок акцизного збору;

рішення суду про встановлення факту фальсифікації суб'єктом підприємницької діяльності алкогольних напоїв або тютюнових виробів;

документа, який засвідчує передачу іншому суб'єкту підприємницької діяльності у власність, володіння та/або користування приміщень та обладнання, що забезпечують повний технологічний цикл виробництва алкогольних напоїв. (Статтю 3 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензія анулюється та вважається недійсною з моменту одержання суб'єктом підприємницької діяльності письмового розпорядження про її анулювання. (Статтю 3 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

У разі зміни відомостей, зазначених у виданій суб'єкту підприємницької діяльності ліцензії (за винятком змін, пов'язаних з реорганізацією суб'єкта підприємницької діяльності), орган, який видав ліцензію, на підставі заяви суб'єкта підприємницької діяльності протягом семи робочих днів видає суб'єкту підприємницької діяльності ліцензію, оформлену на новому бланку з урахуванням змін. (Статтю 3 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

У разі втрати або пошкодження ліцензії орган, який видав ліцензію, на підставі заяви суб'єкта підприємницької діяльності

протягом семи робочих днів видає суб'єкту підприємницької діяльності дублікат ліцензії. Строк дії дубліката ліцензії не може перевищувати строку дії, зазначеного у втраченій або пошкодженій ліцензії. (Статтю 3 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

На виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів видаються окремі ліцензії на кожен вид діяльності. (Статтю 3 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

(Стаття 3 в редакції Закону N [526/97-ВР](#) від 11.09.97, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 4. Плата за ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Встановити річну плату за ліцензії на виробництво:

спирту етилового, коньячного, плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового та алкогольних напоїв - 10 000 гривень, а для підприємств первинного виноробства із середньорічними обсягами переробки сировини до 1,0 тис. тонн - 2 100 гривень; (Абзац другий частини першої статті 4 в редакції Закону N [775/97-ВР](#) від 23.12.97, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

тютюнових виробів - 10 000 гривень; (Абзац третій частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового - 1 700 гривень. (Частину першу статті 4 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Плата за ліцензії справляється органом, що їх видає, до початку виробництва зазначеної продукції і зараховується до бюджету згідно з чинним законодавством. (Частина друга статті 4 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензії видаються терміном на 5 років, а плата за них справляється щорічно.

За видачу дубліката ліцензії справляється плата у розмірі 1 700 гривень і зараховується до бюджету згідно з чинним законодавством. (Статтю 4 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

(Стаття 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 5. Повідомлення про видачу, призупинення, анулювання ліцензії

Орган виконавчої влади, уповноважений Кабінетом Міністрів України, у письмовій формі протягом трьох робочих днів повідомляє про видачу, призупинення, анулювання ліцензії орган державної податкової служби України за місцезнаходженням суб'єкта

підприємницької діяльності, якому видано, призупинено чи анульовано ліцензію.

(Стаття 5 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 6. Реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності, що виробляють спирт етиловий, коньячний і плодовий, спирт етиловий ректифікований виноградний, спирт етиловий ректифікований плодовий, алкогольні напої та тютюнові вироби

Суб'єкти підприємницької діяльності, що виробляють спирт етиловий, коньячний і плодовий, спирт етиловий ректифікований виноградний, спирт етиловий ректифікований плодовий, алкогольні напої та тютюнові вироби, підлягають обов'язковій реєстрації в державній податковій інспекції за місцезнаходженням цих суб'єктів як платники акцизного збору шляхом подання копії ліцензії в п'ятиденний строк після її отримання.

(Стаття 6 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 7. Виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів на давальницьких умовах

Виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв на давальницьких умовах забороняється, крім виробництва спирту етилового, коньячного і плодового з давальницької сировини нерезидентами за умови повного вивезення готової продукції за межі митної території України.

(Частина перша статті 7 в редакції Закону N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Переробка спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, виноматеріалів на давальницьких умовах на алкогольні напої та їх взаємний натуральний обмін забороняються. (Частина друга статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Виробництво тютюнових виробів з давальницької сировини в Україні та вивезення за межі митної території України давальницької сировини для виробництва тютюнових виробів забороняються. (Частина третя статті 7 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Переробка на давальницьких умовах винограду, плодів, ягід на виноматеріали дозволяється і здійснюється відповідно до чинного законодавства.

(Стаття 7 в редакції Законів N [361/96-ВР](#) від 12.09.96, N [526/97-ВР](#) від 11.09.97 , із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002 - щодо набуття чинності змін див. пункт 4 Прикінцевих положень)

АТЕСТАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА, ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

Стаття 8. Атестація виробництва спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Підприємства, виробничі цехи, дільниці, лабораторії та інші структурні підрозділи, які здійснюють виробництво і контроль за виробництвом спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, підлягають обов'язковій атестації на відповідність вимогам, що встановлені чинними законодавчими актами України щодо забезпечення життя та здоров'я людей, охорони навколишнього природного середовища повного технологічного циклу виробництва коньяку, алкогольних напоїв за коньячною технологією і тютюнових виробів, а також відповідність санітарним, пожежним, екологічним нормам і правилам. (Частина перша статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Атестація підприємств проводиться органами центрального органу виконавчої влади, уповноваженого відповідно до законодавства або уповноваженими ними організаціями. (Частина друга статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N [306/96-ВР](#) від 11.07.96, N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Аналітичні та вимірвальні лабораторії атестуються органами центрального органу виконавчої влади, уповноваженого відповідно до законодавства. (Частина третя статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Орган, який проводить атестацію, зобов'язаний надати заявнику комплект зразків документів для атестації протягом трьох днів з дня подачі заяви.

Ліцензія на право виробництва спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів видається після проведення атестації підприємства, яка є чинною протягом терміну дії зазначеної ліцензії. У разі внесення в період дії ліцензії змін до вимог стосовно проведення обов'язкової атестації або стосовно повного технологічного циклу виробництва, передбачених частинами першою або сьомою цієї статті, підприємство підлягає переатестації в частині цих змін. (Частина п'ята статті 8 в редакції Закону N [306/96-ВР](#) від 11.07.96, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Контроль за роботою та технічним станом приладів обліку виробництва спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв забезпечується органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України. (Статтю 8 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Вимоги до повних технологічних циклів виробництва коньяку, алкогольних напоїв за коньячною технологією і тютюнових виробів встановлюються центральним органом виконавчої влади, уповноваженим відповідно до законодавства, а вимоги до місць зберігання спирту - органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів

України. (Статтю 8 доповнено частиною згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)
(Стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 9. Дотримання стандартів

Спирт етиловий, коньячний і плодовий, спирт етиловий ректифікований виноградний, спирт етиловий ректифікований плодовий, спирт-сирець виноградний, спирт-сирець плодовий, алкогольні напої та тютюнові вироби повинні відповідати вимогам затверджених і зареєстрованих у встановленому законодавством порядку нормативних документів, які діють в Україні.

При цьому тютюнові вироби, вироблені в Україні або імпортовані в Україну до набрання чинності внесеними відповідним законом змінами до рівнів вмісту смол та нікотину, знаходяться в обігу до їх повної реалізації в межах терміну придатності для споживання.
(Стаття 9 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 10. Сертифікація продукції

Спирт етиловий, коньячний і плодовий, спирт етиловий ректифікований виноградний, спирт етиловий ректифікований плодовий, спирт-сирець виноградний, спирт-сирець плодовий, алкогольні напої та тютюнові вироби підлягають обов'язковій сертифікації в порядку та у строки, визначені законодавством.
(Стаття 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 11. Маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів

(Положення статті 11 щодо нанесення на пачку тютюнових виробів позначення стосовно вмісту смоли і нікотину ввести в дію з 1 січня 1999 року згідно із Законом N [526/97-ВР](#) від 11.09.97)

1. Маркування горілки та лікero-горілчаних виробів, які реалізуються в Україні здійснюється таким чином: (Абзац перший частини першої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

на лицьовій стороні етикетки кожної пляшки горілки та лікero-горілчаних виробів, які реалізуються через торговельну мережу, в доступній для споживача формі згідно з чинним законодавством про мови вказується:

- загальна та власна назви виробу;
- найменування виробника;
- знак для товарів і послуг;
- географічна назва місця виготовлення виробу, якщо найменування виробника не відображає місця розташування підприємства;
- вміст спирту (% об.);
- місткість посуду;
- штриховий код;
- вміст цукру (якщо це регламентується нормативними документами);

позначення нормативного документа (для продукції вітчизняного

виробництва, призначеної для реалізації на території України).
(Абзац одинадцятий частини першої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Штриховий код повинен бути нанесений на лицьову сторону етикетки чи контретикетки. (Частину першу статті 11 доповнено абзацом дванадцятим згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

На лицьовій або зворотній стороні етикетки повинні бути зазначені дата виготовлення виробу, код підприємства та номер ліцензії на виробництво.

Розлив горілки та лікєро-горілочаних виробів здійснюється виключно у передбачену діючими стандартами скляну тару, бляшанки із харчового алюмінію, а також у сувенірні пляшки та художньо оформлений посуд із скла чи глазурованої кераміки.

Продукція, призначена для експорту, маркується згідно з умовами відповідної угоди на експорт. (Частину першу статті 11 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

2. Маркування виноробної продукції, яка реалізується в Україні здійснюється таким чином: (Абзац перший частини другої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

на лицьовій стороні етикетки кожної пляшки виноробної продукції, яка реалізується через торговельну мережу, в доступній для споживача формі згідно з чинним законодавством про мови вказується:

- назва держави;
- найменування підприємства та його місцезнаходження;
- знак для товарів і послуг;
- назва продукції;
- місткість посуду;
- вміст спирту (% об.);
- вміст цукру (крім сухих вин, шампанського, ігристого вина та коньяку) (% мас.);
- дата розливу;

позначення нормативного документа (для продукції вітчизняного виробництва, призначеної для реалізації на території України);
(Абзац одинадцятий частини другої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

наявність ароматизаторів, барвників (при їх використанні). (Абзац частини другої статті 11 в редакції Закону N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

На лицьову сторону етикетки чи контретикетки повинен бути нанесений штриховий код. (Частину другу статті 11 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

Термін витримки для марочних вин та позначень "Марочне", вік коньячних спиртів для марочних коньяків і коньяків спеціальних назв наводяться на кольєретці.

На пляшках з колекційними винами та коньяками наклеюються додаткові ярлики із зазначенням "Колекційне (колекційний), додатково витримане (витриманий) в колекції ____ років".

На шийку пляшки з колекційним вином наклеюється кольєретка із зазначенням року врожаю винограду, з якого виготовлено вино.

На етикетках пляшок з вином контрольованих за походженням назв обов'язковий напис "Вино контрольованих за походженням назв", а на контретикетках - схематичне зображення території району, де виготовлене вино, із позначенням виноградних ділянок.

На пляшці з вермутом повинна бути контретикетка або додаткова етикетка, на якій наводяться дані про основний склад компонентів напою і погоджені з Міністерством охорони здоров'я України рекомендації щодо вживання напою.

На пляшки з усіма видами виноробної продукції можуть наклеюватися контретикетки, які містять додаткову інформацію про напої.

Розлив виноробної продукції здійснюється виключно у передбачену діючими стандартами скляну тару, а також у сувенірні пляшки та художньо оформлений посуд із скла чи глазурованої кераміки, упаковку типу "Tetra-Pak".

Продукція, призначена для експорту, маркується згідно з умовами відповідної угоди на експорт. (Частина другу статті 11 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

3. Маркування тютюнових виробів, які реалізуються в Україні здійснюється таким чином: (Абзац перший частини третьої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

на кожній одиниці тютюнової продукції (сигареті, цигарці тощо) вказується власна назва виробу.

На кожній пачці, коробці або сувенірній коробці вказується: найменування підприємства-виробника або тютюнової компанії; загальна та власна назви; наявність фільтруючого мундштука; кількість одиниць у пачці, коробці чи в сувенірній коробці; відомості про вміст смол та нікотину в димі однієї сигарети (щодо сигарет), які наносяться на одну з бокових площин пачки, коробки або сувенірної коробки та займають не менше 10 відсотків цієї площини; (Абзац восьмий частини третьої статті 11 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

текст такого змісту: "Міністерство охорони здоров'я України попереджує: куріння шкодить здоров'ю", який наноситься на лицьову та тильну площини пачки, коробки або сувенірної коробки та займає не менше 10 відсотків кожної із цих площин. Цей текст повинен друкуватися таким чином, щоб запобігти його стиранню чи змиванню, текст не повинен перекриватися чи розриватися іншою друкованою чи графічною інформацією, а також пошкоджуватися при відкриванні пачки; (Абзац дев'ятий частини третьої статті 11 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002 - щодо набуття чинності змін див. пункт 3 Прикінцевих положень)

позначення нормативного документа (для продукції вітчизняного виробництва, призначеної для реалізації на території України); (Абзац десятий частини третьої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

штриховий код.

На упаковці, в якій вироби знаходяться в пачках або коробках, вказується:

загальна та власна назви виробу;
кількість одиниць продукції в упаковці;

штриховий код.

На транспортній тарі вказується:

загальна та власна назви виробу;

найменування підприємства-виробника та його місцезнаходження;

кількість одиниць продукції в упаковці;

дата виготовлення;

позначення нормативного документа (для продукції вітчизняного виробництва, призначеної для реалізації на території України).

(Абзац двадцять перший частини третьої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Знаки для товарів і послуг на тютюнових výroбах виконуються мовою та у вигляді зареєстрованого оригіналу або зображення, наведеного в прийнятій на розгляд заявці на реєстрацію знака для товарів і послуг. (Абзац двадцять другий частини третьої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Продукція, призначена для експорту, маркується згідно з умовами відповідної угоди на експорт. (Частину третю статті 11 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

4. Виробник може наносити на етикетки додаткову інформацію щодо характеристики продукту.

Етикеточна продукція розробляється товаровиробником алкогольних та тютюнових виробів і повинна відповідати вимогам чинного законодавства про мови, не потребує додаткових узгоджень, є промисловою власністю виробника та захищається згідно з чинним законодавством про промислову (інтелектуальну) власність. (Абзац другий частини четвертої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Алкогольні напої та тютюнові вироби, які виробляються в Україні, а також такі, що імпортуються в Україну, позначаються марками акцизного збору в порядку, визначеному законодавством.

У разі зміни зразка марок акцизного збору вже закуплені марки попереднього зразка застосовуються у виробництві алкогольних напоїв та тютюнових виробів до їх повного використання, а марковані такими марками алкогольні напої та тютюнові вироби знаходяться в обігу до їх повної реалізації в межах терміну придатності для споживання. (Частину четверту статті 11 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Зміни до цієї статті набирають чинності не раніше ніж через 18 місяців від дня опублікування закону, яким передбачено внесення таких змін. (Частину четверту статті 11 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

При цьому алкогольні напої та тютюнові вироби, вироблені в Україні або імпортовані в Україну до набрання чинності внесеними відповідним законом змінами щодо маркування, знаходяться в обігу до їх повної реалізації в межах терміну придатності для споживання. (Частину четверту статті 11 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

(Стаття 11 в редакції Закону N [526/97-ВР](#) від 11.09.97, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від

07.02.2002)

Стаття 12. Використання спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового для виробництва алкогольних напоїв та парфумерно-косметичної продукції

Виробництво алкогольних напоїв здійснюється з використанням спирту етилового ректифікованого, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового. Використання інших видів спирту для виробництва алкогольних напоїв і харчових продуктів забороняється.

Виробництво парфумерно-косметичної продукції здійснюється з використанням спирту етилового ректифікованого денатурованого. Використання неденатурованого спирту для виробництва парфумерно-косметичної продукції не допускається.

(Стаття 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2209-III ([2209-14](#)) від 11.01.2001, в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 13. Нормування втрат при виробництві спирту та алкогольних напоїв

Норми втрат і виходу спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв затверджуються в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України. (Частина перша статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

За понаднормативні втрати, не виправдані згідно з чинним законодавством, та незабезпечення виходу продукції суб'єкти підприємницької діяльності сплачують акцизний збір у розмірі, визначеному законом.

(Стаття 13 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Розділ IV

ІМПОРТ, ЕКСПОРТ, ОПТОВА І РОЗДРІВНА ТОРГІВЛЯ
СПИРТОМ ЕТИЛОВИМ, КОНЬЯЧНИМ І ПЛОДОВИМ,
СПИРТОМ ЕТИЛОВИМ РЕКТИФІКОВАНИМ ВИНОГРАДНИМ, СПИРТОМ
ЕТИЛОВИМ РЕКТИФІКОВАНИМ ПЛОДОВИМ, СПИРТОМ-СИРЦЕМ
ВИНОГРАДНИМ, СПИРТОМ-СИРЦЕМ ПЛОДОВИМ
АЛКОГОЛЬНИМИ НАПОЯМИ ТА ТЮТЮНОВИМИ ВИРОВАМИ
(Назва розділу IV із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 14. Імпорт, експорт та торгівля спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, спиртом-сирцем виноградним, спиртом-сирцем плодовим

Імпорт, експорт або оптова торгівля спиртом етиловим і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим здійснюються за наявності ліцензій лише державними підприємствами або організаціями, спеціально уповноваженими на це Кабінетом Міністрів України, крім оптової торгівлі спиртом етиловим на медичні та ветеринарні цілі,

яка може здійснюватися за наявності ліцензії закладами охорони здоров'я та підприємствами або організаціями зооветеринарного постачання незалежно від форм власності. Кабінет Міністрів України веде реєстр зазначених закладів охорони здоров'я та підприємств зооветеринарного постачання. (Частина перша статті 14 в редакції Закону N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Імпорт, експорт або оптова торгівля спиртом коньячним здійснюються за наявності ліцензій спеціалізованими коньячними підприємствами, які забезпечені дубовою тарою для витримки коньячного спирту, кваліфікованими фахівцями та власними виробничими потужностями з виробництва коньячного спирту і коньяку. Перелік указаних підприємств затверджується Кабінетом Міністрів України. (Статтю 14 доповнено частиною другою згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

Оптовий продаж спирту-сирцю виноградного і спирту-сирцю плодового здійснюється його виробниками суб'єктам підприємницької діяльності, які одержали ліцензію на виробництво спирту етилового ректифікованого виноградного або спирту етилового ректифікованого плодового. (Статтю 14 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Розподіл спирту етилового, коньячного та плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового між суб'єктами підприємницької діяльності - резидентами України здійснюється центральним органом виконавчої влади, уповноваженим відповідно до законодавства, за напрямками використання, визначеними центральним органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України, та відповідно до Єдиного державного реєстру виробників спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів. (Статтю 14 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Річна плата за ліцензії на право експорту або оптової торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим становить 85 000 гривень, а імпорту - 170 000 гривень. Ліцензії видаються органом, уповноваженим Кабінетом Міністрів України терміном на 5 років, а плата за ліцензії справляється щорічно і зараховується до Державного бюджету України. (Частина статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

У випадках, коли Кабінет Міністрів України уповноважує підприємства - виробників спирту етилового, коньячного, плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового проводити його реалізацію на експорт або через оптову торгівлю українським споживачам, то в межах обсягів власного виробництва ці підприємства звільняються від плати за ліцензію на експорт цієї продукції чи реалізацію через оптову торгівлю.

Роздрібна торгівля спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим забороняється.

Забороняється сплата акцизного збору з спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового шляхом взаємних заліків, зустрічних зобов'язань, векселями та в інших

формах, які не передбачають оплату такого акцизного збору коштами.
(Статтю 14 доповнено частиною згідно із Законом N 1685-III
([1685-14](#)) від 20.04.2000)

При продажу (інших видах відчуження) спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового в межах бартерних (товарообмінних) операцій або інших операцій, що не передбачають їх оплати в грошовій формі, у тому числі векселями чи іншими видами боргових зобов'язань, покупець (отримувач) підакцизної продукції зобов'язаний здійснити оплату суми акцизного збору, включеного до ціни продукції, а також податку на додану вартість, нарахованого на таку ціну, виключно у грошовій формі. У такому ж порядку здійснюється оплата вартості виготовлення (переробки, обробки) підакцизної продукції на давальницьких умовах. (Статтю 14 доповнено частиною згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)
(Стаття 14 в редакції Закону N [526/97-ВР](#) від 11.09.97, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 15. Імпорт, експорт, оптова і роздрібна торгівля алкогольними напоями та тютюновими виробами

Імпорт, експорт і оптова торгівля алкогольними напоями та тютюновими виробами можуть здійснюватися суб'єктами підприємницької діяльності всіх форм власності за наявності ліцензій.

Річна плата за ліцензії на право імпорту, експорту і оптової торгівлі цією продукцією встановлюється в таких розмірах:

імпорт алкогольних напоїв та тютюнових виробів - 170 000 гривень; (Абзац другий частини другої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

експорт алкогольних напоїв та тютюнових виробів - 1 700 гривень; (Абзац третій частини другої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

оптова торгівля алкогольними напоями та тютюновими виробами - 5 000 гривень. (Абзац четвертий частини другої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензії на право імпорту, експорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів видаються терміном на 5 років органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України, плата за них справляється щорічно і зараховується до бюджету згідно з чинним законодавством. (Частина третя статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензії на право оптової торгівлі видаються терміном на 5 років органами виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, плата за них справляється щорічно і зараховується до бюджету згідно з чинним законодавством. (Частина четверта статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Суб'єкти підприємницької діяльності, які отримали

ліцензії на виробництво або імпорт алкогольних напоїв або тютюнових виробів, здійснюють поставку цієї продукції підприємствам оптової і роздрібної торгівлі та іншим українським споживачам без ліцензій на оптову торгівлю лише в межах обсягів власного виробництва (імпорту). (Частина п'ята статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Роздрібна торгівля алкогольними напоями або тютюновими виробами може здійснюватися суб'єктами підприємницької діяльності всіх форм власності, у тому числі її виробниками, за наявності у них ліцензій.

Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями на кожне місце торгівлі становить 1 700 гривень, на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожне місце торгівлі - 850 гривень, а на території сіл і селищ, за винятком тих, що знаходяться у межах території міст, - 340 гривень на роздрібну торгівлю алкогольними напоями і 170 гривень на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожне місце торгівлі. (Частина сьома статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, в редакції Законів N 2209-III ([2209-14](#)) від 11.01.2001, N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Плата за ліцензією на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами справляється щоквартально рівними частками і зараховується до бюджету згідно з чинним законодавством. (Частина восьма статті 15 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами видаються органами державної виконавчої влади, уповноваженими Кабінетом Міністрів України в містах, районах, районах у містах Києві та Севастополі за місцем торгівлі суб'єкта підприємницької діяльності терміном на один рік і підлягають обов'язковій реєстрації в органі державної податкової служби України, а в сільській місцевості - і в органах місцевого самоврядування за місцем торгівлі суб'єкта підприємницької діяльності. (Частина дев'ята статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами в поїздах, на морських або річкових суднах видаються органами державної виконавчої влади, уповноваженими Кабінетом Міністрів України в містах, районах, районах у містах Києві та Севастополі за місцем формування поїзда (приписки судна). (Частина десята статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензія видається за заявою суб'єкта підприємницької діяльності, до якої додається копія свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, засвідчена нотаріально або органом, який видав оригінал документа. (Частина одинадцята статті 15 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

У заяві повинно бути зазначено вид господарської діяльності, на провадження якого суб'єкт підприємницької діяльності має намір

одержати ліцензію (імпорт, експорт, оптова, роздрібна торгівля алкогольними напоями або тютюновими виробами), а в заяві про видачу ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями або тютюновими виробами - і адресу місця торгівлі. (Статтю 15 доповнено частиною дванадцятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Вимагати представлення інших документів, крім зазначених у цьому Законі, забороняється. Зазначені в цьому Законі документи подаються в одному примірнику в копіях, засвідчених нотаріально або органом, який видав оригінал документа. Заява про видачу ліцензії та визначені цим Законом документи подаються уповноваженою особою заявника або надсилаються рекомендованим листом. У разі подання заяви про видачу ліцензії та доданих до неї документів особисто вони приймаються за описом, копія якого видається заявнику з відміткою про дату прийняття заяви та документів і підписом особи, яка їх прийняла. (Статтю 15 доповнено частиною тринадцятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензія або рішення про відмову у її видачі видається заявнику не пізніше 10 календарних днів з дня одержання зазначених у цьому Законі документів. У рішенні про відмову у видачі ліцензії повинна бути вказана підстава для відмови. (Статтю 15 доповнено частиною чотирнадцятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Дія ліцензії призупиняється у разі несвоечасної сплати чергового платежу за ліцензію на підставі письмового розпорядження органу, який видав ліцензію, на термін до сплати заборгованості. (Статтю 15 доповнено частиною п'ятнадцятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Дія ліцензії вважається призупиненою з моменту одержання суб'єктом підприємницької діяльності відповідного письмового розпорядження органу, який видав ліцензію, а її дія поновлюється з моменту зарахування відповідного чергового платежу за ліцензію до бюджету. (Статтю 15 доповнено частиною шістнадцятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензія анулюється шляхом прийняття органом, який видав ліцензію, відповідного письмового розпорядження на підставі:

заяви суб'єкта підприємницької діяльності;

рішення про скасування державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності;

несплати чергового платежу за ліцензію протягом 30 календарних днів від моменту призупинення ліцензії;

рішення суду про встановлення факту незаконного використання суб'єктом підприємницької діяльності марок акцизного збору (стосовно імпортерів);

рішення суду про встановлення факту торгівлі суб'єктом підприємницької діяльності алкогольними напоями або тютюновими виробами без марок акцизного збору України;

рішення суду про встановлення факту переміщення суб'єктом підприємницької діяльності алкогольних напоїв або тютюнових

виробів поза митним контролем. (Статтю 15 доповнено частиною сімнадцятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Ліцензія анулюється та вважається недійсною з моменту одержання суб'єктом підприємницької діяльності письмового розпорядження про її анулювання. (Статтю 15 доповнено частиною вісімнадцятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

У разі зміни відомостей, зазначених у виданій суб'єкту підприємницької діяльності ліцензії (за винятком змін, пов'язаних з реорганізацією суб'єкта підприємницької діяльності), орган, який видав ліцензію, на підставі заяви суб'єкта підприємницької діяльності протягом трьох робочих днів видає суб'єкту підприємницької діяльності ліцензію, оформлену на новому бланку з урахуванням змін. (Статтю 15 доповнено частиною дев'ятнадцятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

У разі втрати або пошкодження ліцензії орган, який видав ліцензію, на підставі заяви суб'єкта підприємницької діяльності протягом трьох робочих днів видає суб'єкту підприємницької діяльності дублікат ліцензії. Строк дії дубліката ліцензії не може перевищувати строку дії, зазначеного у втраченій або пошкодженій ліцензії. (Статтю 15 доповнено частиною двадцятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

За видачу дубліката ліцензії на оптову торгівлю, або імпорт, або експорт справляється плата у розмірі 1 700 гривень, а дубліката ліцензії на роздрібну торгівлю - 170 гривень, яка зараховується до бюджету згідно з чинним законодавством. (Статтю 15 доповнено частиною двадцять першою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів здійснюється в місцях зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів, внесених до Єдиного реєстру, незалежно від того, кому належить таке місце зберігання, або того, за заявою якого суб'єкта підприємницької діяльності таке місце зберігання було внесено до Єдиного реєстру. (Частина двадцять друга статті 15 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Внесення даних до Єдиного реєстру проводиться на підставі заяви суб'єкта підприємницької діяльності з обов'язковим зазначенням місцезнаходження місця зберігання алкогольних напоїв та тютюнових виробів, а також: для юридичних осіб - найменування, місцезнаходження, коду Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), для фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності - прізвища, імені, по батькові, місця проживання, номера свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності. (Статтю 15 доповнено частиною двадцять третьою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

До заяви додаються нотаріально посвідчена копія ліцензії на відповідний вид діяльності, виданої заявнику, та документ, що підтверджує право користування цим приміщенням. (Статтю 15 доповнено частиною двадцять четвертою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Довідка про внесення місця зберігання до Єдиного реєстру

видається суб'єкту підприємницької діяльності протягом семи календарних днів від дати подання заяви. Ведення Єдиного реєстру та видача довідок про внесення місць зберігання до Єдиного реєстру здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України. Органи влади забезпечують вільний доступ до відомостей, які містяться в Єдиному реєстрі. (Статтю 15 доповнено частиною двадцять п'ятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Виключення місць зберігання з Єдиного реєстру здійснюється органом державної податкової служби України, який вносив його до Єдиного реєстру, на підставі письмової заяви суб'єкта підприємницької діяльності, що був заявником такого місця зберігання, або у разі анулювання ліцензії, виданої такому суб'єкту підприємницької діяльності відповідно до цього Закону, шляхом прийняття відповідного письмового розпорядження не раніше ніж через 10 робочих днів з моменту виникнення передбачених цим Законом підстав. (Статтю 15 доповнено частиною двадцять шостою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Орган державної податкової служби України повинен надати суб'єкту підприємницької діяльності, що був заявником, засвідчену копію письмового розпорядження про виключення місця зберігання із Єдиного реєстру протягом трьох робочих днів з моменту його прийняття. (Статтю 15 доповнено частиною двадцять сьомою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Забороняється сплата акцизного збору з алкогольних напоїв та тютюнових виробів шляхом взаємних заліків, зустрічних зобов'язань, векселями та в інших формах, які не передбачають оплату такого акцизного збору коштами. (Статтю 15 доповнено частиною згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

При продажу (інших видах відчуження) алкогольних напоїв та тютюнових виробів у межах бартерних (товарообмінних) операцій або інших операцій, що не передбачають їх оплати в грошовій формі, у тому числі векселями чи іншими видами боргових зобов'язань, покупець (отримувач) підакцизної продукції зобов'язаний здійснити оплату суми акцизного збору, включеного до ціни продукції, а також податку на додану вартість, нарахованого на таку ціну, виключно у грошовій формі. У такому ж порядку здійснюється оплата вартості виготовлення (переробки, обробки) підакцизної продукції на давальницьких умовах. (Статтю 15 доповнено частиною згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

(Стаття 15 в редакції Закону N [526/97-ВР](#) від 11.09.97)

Розділ IV-1. ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО СПОЖИВАННЯ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ ТА ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ

Стаття 15-1. Основні засади обмеження шкідливого впливу споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Обмеження шкідливого впливу споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів здійснюється шляхом реалізації правових (законодавчих), економічних, медичних та адміністративних заходів, а саме:

пропаганди здорового способу життя, вільного від споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів;

включення до загальноосвітніх програм та професійних освітніх програм усіх навчальних закладів України незалежно від форми власності положень про шкідливий вплив споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів на організм людини, а також про переваги здорового способу життя;

створення економічних та правових умов, що сприяють зменшенню споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів;

охорони права тих, хто не курить, жити в середовищі, вільному від тютюнового диму;

інформування про шкоду надмірного споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів та про рівні вмісту смол та нікотину в димі сигарети;

лікування алкогольної та тютюнової залежності;

протидії незаконному ввезенню та обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Стаття 15-2. Обмеження щодо споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Забороняється, за винятком спеціально відведених для цього місць, споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів:

у закладах охорони здоров'я;

у навчальних та освітньо-виховних закладах;

у громадському транспорті (включаючи транспорт міжнародного сполучення);

у закладах культури;

у закритих спортивних спорудах;

у ліфтах і таксофонах;

на дитячих майданчиках;

у приміщеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних установ.

Відповідальність за належне обладнання спеціально відведених для куріння місць несе власник або орендар приміщення.

Органи місцевого самоврядування в межах відповідної адміністративної території мають право оголошувати вільні від куріння зони.

Стаття 15-3. Обмеження щодо продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів

Забороняється продаж алкогольних напоїв та тютюнових виробів:

особами, які не досягли 18 років;

особам, які не досягли 18 років;

у приміщеннях та на території дошкільних, навчальних закладів і закладів охорони здоров'я;

у приміщеннях спеціалізованих торговельних організацій, які здійснюють торгівлю товарами дитячого асортименту або спортивними товарами, а також у відповідних відділах (секціях) універсальних торговельних організацій;

у місцях проведення спортивних змагань;

в інших місцях, визначених органами місцевого самоврядування;

з торгових автоматів;

з полиць самообслуговування (крім тютюнових виробів у блоках та алкогольних напоїв);

поштучно (для тютюнових виробів, крім сигар);

з рук та у не визначених для цього місцях торгівлі.

Забороняється продаж товарів дитячого асортименту, які імітують тютюнові вироби.

Продавець алкогольних напоїв або тютюнових виробів має право вимагати у покупця, який купує алкогольні напої або тютюнові вироби, документ, що засвідчує його вік, якщо у продавця виникли сумніви щодо досягнення покупцем 18-річного віку.

(Закон доповнено розділом IV-1 згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Розділ V

КОНТРОЛЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 16. Органи контролю за виробництвом і торгівлею спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, спиртом-сирцем виноградним, спиртом-сирцем плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами

Контроль за дотриманням норм цього Закону здійснюють органи, які видають ліцензії, а також інші органи в межах компетенції, визначеної законами України. (Частина перша статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Підприємство-товаровиробник має право ініціативи контролю на предмет фальсифікації власної продукції суб'єктами підприємницької діяльності і фізичними особами. Орган державного контролю, до якого звернувся товаровиробник з таким проханням, зобов'язаний терміново провести перевірку відповідності продукції оригіналу в присутності представника товаровиробника - ініціатора перевірки. За наявності документів, які підтверджують факт фальсифікації, товаровиробник має право звернутися у встановленому законом порядку до суду без сплати державного мита.

(Стаття 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Стаття 17. Відповідальність за порушення норм цього Закону

За порушення норм цього Закону щодо виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, спиртом-сирцем виноградним, спиртом-сирцем плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами посадові особи і громадяни притягаються до відповідальності згідно з чинним законодавством. (Частина перша статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

До суб'єктів підприємницької діяльності застосовуються фінансові санкції у вигляді штрафів у разі:

несвоєчасної реєстрації як платника акцизного збору - 1 700 гривень; (Абзац другий частини другої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

виробництва спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів без наявності ліцензії - 200 відсотків вартості виробленої продукції (за оптово-відпускними цінами), але не менше 8 500 гривень; (Абзац третій частини другої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

виробництва алкогольних напоїв з використанням інших видів спирту (крім етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового) - 200 відсотків вартості виробленої продукції (за оптово-відпускними цінами), але не менше 8 500 гривень; (Абзац четвертий частини другої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

оптової (включаючи імпорт та експорт) і роздрібної торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами без наявності ліцензій або з порушенням установлених правил торгівлі ними - 200 відсотків вартості отриманої партії товару, але не менше 1 700 гривень; (Абзац п'ятий частини другої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами без наявності сертифіката відповідності або сертифіката про визнання - 200 відсотків вартості отриманої для реалізації партії товарів, але не менше 1 700 гривень; (Абзац шостий частини другої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

сплати сум акцизного збору та податку на додану вартість шляхом взаємних заліків, зустрічних зобов'язань, векселями, в тому числі казначейськими, та в інших формах, які не передбачають сплату таких платежів коштами, - у розмірі вартості відвантаженої продукції; (Частину другу статті 17 доповнено абзацом сьомим згідно із Законом N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000)

порушення вимог статті 15-3 цього Закону - 1 700 гривень, у разі повторного протягом року порушення - 3 400 гривень; (Частину другу статті 17 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

зберігання спирту, або алкогольних напоїв, або тютюнових

виробів у місцях зберігання, не внесених до Єдиного реєстру, - 100 відсотків вартості товару, який знаходиться в такому місці зберігання, але не менше 1 700 гривень; (Частину другу статті 17 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

використання спирту-сирцю виноградного або спирту-сирцю плодового у спосіб, не передбачений цим Законом, - 200 відсотків вартості спирту, але не менше 1 700 гривень; (Частину другу статті 17 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

оптової або роздрібної торгівлі коньяком, алкогольними напоями, виготовленими за коньячною технологією, горілкою та лікєро-горілочаними виробами за цінами, нижчими від встановлених мінімальних оптово-відпускних або роздрібних цін на коньяк, алкогольні напої, виготовлені за коньячною технологією, горілку та лікєро-горілочані вироби - 100 відсотків вартості отриманої партії товару, розрахованої виходячи з мінімальних оптово-відпускних або роздрібних цін, але не менше 1 000 гривень. (Частину другу статті 17 доповнено абзацом згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Зазначені штрафи спрямовуються до бюджету згідно з чинним законодавством. (Частина третя статті 17 в редакції Закону N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Рішення про стягнення штрафів, передбачених частиною другою цієї статті, приймаються органом, який видав ліцензію на право виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, спиртом-сирцем виноградним, спиртом-сирцем плодовим, алкогольними напоями і тютюновими виробами, та іншими органами виконавчої влади у межах їх компетенції визначеної законами України. (Частина четверта статті 17 в редакції Закону N 1685-III ([1685-14](#)) від 20.04.2000, із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

У разі невиконання суб'єктом підприємницької діяльності рішення органів, зазначених у частині третій цієї статті, сума штрафу стягується на підставі рішення суду. (Частина п'ята статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Дії органів, які мають право контролю за реалізацією норм цього Закону, можуть бути оскаржені в місячний термін у судовому порядку.

Стаття 18. Заклучні положення

Тимчасово до 1 січня 2000 року звільнити вітчизняні підприємства - виробників шампанського і коньяку від плати за ліцензії на право імпорту шампанських і коньячних виноматеріалів, спирту коньячного, які ввозяться для виробництва шампанського і коньяку на власних виробничих потужностях. (Статтю 18 доповнено частиною першою згідно із Законом N [122/98-ВР](#) від 12.02.98)

До 1 січня 1999 року надати виробникам алкогольних напоїв та тютюнових виробів можливість використати існуючі етикеточні та пакувальні матеріали та привести реквізити етикеток та пакувальних матеріалів у відповідність з вимогами статті 11 цього Закону. (Статтю 18 доповнено частиною другою згідно із Законом N [122/98-ВР](#) від 12.02.98)

Стаття 11 в частині щодо нанесення на пачку тютюнових виробів (сигарет) позначення стосовно вмісту смоли і нікотину в

одиниці продукції застосовується з 1 липня 1999 року. (Статтю 18 доповнено частиною третьою згідно із Законом N [122/98-ВР](#) від 12.02.98; в редакції Закону N 373-XIV ([373-14](#)) від 30.12.98)

Визнати такими, що втратили чинність:

Декрет Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року N [25-92](#) "Про державне регулювання виробництва, торгівлі, експорту спирту, напоїв з його використанням і торгівлю тютюновими виробами" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., N 11, ст.95);

підпункт 2 пункту 1 Декрету Кабінету Міністрів України від 20 травня 1993 року N [54-93](#) "Про лібералізацію зовнішньоекономічної діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., N 28, ст.301).

Для ліцензування діяльності, передбаченої цим Законом, використовуються бланки ліцензій єдиного зразка, встановленого Кабінетом Міністрів України. (Статтю 18 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Всі інші закони та нормативно-правові акти, які стосуються виробництва та обігу спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, діють у частині, що не суперечить цьому Закону. (Статтю 18 доповнено частиною шостою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Державний нагляд за додержанням органами ліцензування вимог цього Закону здійснює спеціально уповноважений орган з питань ліцензування. (Статтю 18 доповнено частиною сьомою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Встановити, що вимоги щодо наявності повного технологічного циклу виробництва тютюнових виробів застосовуються тільки стосовно виробництва сигарет. (Статтю 18 доповнено частиною восьмою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Встановити, що при Кабінеті Міністрів України створюється експертно-консультативна комісія з питань державного регулювання виробництва і обігу спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, до складу якої входять державні службовці та представники суб'єктів підприємницької діяльності у рівній кількості. (Статтю 18 доповнено частиною дев'ятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Надати Кабінету Міністрів України право встановлювати мінімальні оптово-відпускні та роздрібні ціни на коньяк, алкогольні напої, виготовлені за коньячною технологією, горілку та лікєро-горілчані вироби. (Статтю 18 доповнено частиною десятою згідно із Законом N 3032-III ([3032-14](#)) від 07.02.2002)

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 19 грудня 1995 року
N 481/95-ВР